

Bureau Buitenland

Buitenlandse detentie en nazorg

INFORMATIEBLAD
KETENPARTNERS

Gedetineerd in het Buitenland

Dagelijks bevinden zich een kleine 2200 Nederlandse ingezetenen (mensen met de Nederlandse nationaliteit of een geldige Nederlandse verblijfstitel) in detentie in het buitenland.

Deze mensen hebben een buitenlandse strafwet overtreden, of worden daarvan verdacht. In veel gevallen gaat het om aanhoudingen vanwege drugssmokkel. Wanneer een strafbaar feit bewezen wordt volgt er meestal een gevangenisstraf. Na deze gevangenisstraf keert het overgrote deel terug in de Nederlandse samenleving. Deze (ex)gedetineerden moeten hun leven weer op zien te pakken. Hierin verschillen in het buitenland gedetineerde landgenoten niet van de gedetineerden in Nederland.

Wat is Bureau Buitenland?

Bureau Buitenland is onderdeel van Reclassering Nederland. Wij zetten ons in voor Nederlanders die vastzitten in een buitenlandse gevangenis. Dat doen wij namens de drie Nederlandse reclasseringsorganisaties: Reclassering Nederland, de Verslavingsreclassering en het Leger des Heils. We verstrekken informatie en advies, en zetten vrijwilligers in. Door gedetineerden al tijdens hun detentie voor te bereiden op een terugkeer naar Nederland, verkleinen we de kans op recidive.

Het netwerk van Bureau Buitenland

Bureau Buitenland is een kleine, maar slagvaardige afdeling binnen Reclassering Nederland. In Nederland werken we met regiocoördinatoren die elk verantwoordelijk zijn voor een bepaald deel van de wereld. We werken nauw samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken (departement, consulaat, ambassade). Daarnaast hebben we een grote groep enthousiaste en competente vrijwilligers die Nederlandse gedetineerden namens Bureau Buitenland in de gevangenis bezoeken.

Detentie in het buitenland is anders

De begeleiding van gedetineerden door Bureau Buitenland is nodig omdat een detentie in het buitenland complicaties met zich meebrengt. Een detentie in het buitenland levert een gedetineerde extra problemen op, bijvoorbeeld:

Lange voorarrestperiode

In de meeste buitenlanden is de periode van voorarrest langer dan in Nederland. De gedetineerde weet vaak pas na een half jaar tot een jaar welke straf zij/hij uit te zitten heeft.

Vaak blijven mensen nog langer in het ongewisse. Dit levert problemen op voor het nemen van beslissingen over praktisch zaken zoals het al dan niet aanhouden van een huis.

Beperkte rechtsbijstand

Goede rechtsbijstand is in het buitenland vaak duur en daardoor voor veel gedetineerden onbereikbaar. Ook is er in veel gevallen een taalprobleem tussen de verdediger en cliënt. Op veel plaatsen in de wereld zijn er geen of onvoldoende tolken beschikbaar in talen die de Nederlandse gedetineerden machtig zijn.

Onduidelijkheid over de einddatum van de detentie

Wanneer het vonnis bekend is, blijft het vaak onduidelijk wat de einddatum van de detentie is. Dit komt doordat:

- De procedure omtrent de vervroegde voorwaardelijke invrijheidstelling vaak pas gestart wordt als iemand een deel van de straf heeft uitgezeten;
- Er voorwaarden aan voorwaardelijke invrijheidstelling worden gesteld waaraan buitenlandse gedetineerden niet kunnen voldoen. Bijvoorbeeld een baangarantie of een woonadres.
- Er soms naast de gevangenisstraf een boete wordt opgelegd die eerst voldaan, of kwijtgescholden moet worden voordat er over invrijheidstelling kan worden gesproken;

- Wanneer gedetineerden overbrenging naar Nederland aanvragen, middels de WOTS of WETS, zij in een procedure belanden waarvan de uitkomst ongewis is.

Taal- en cultuurproblemen

Vaak spreken gedetineerden de taal van het land niet. Daarbij krijgen zij te maken met andere gewoonten, een ander rechtssysteem, onbekende detentieprocedures en beperkte rechtshulp.

Slechte detentieomstandigheden

Het voorzieningenpeil in gevangenissen is in veel landen beperkt. In veel niet-Westerse landen betekent gedetineerd zijn vaak veel energie steken in overleven in onveilige en onzekere omstandigheden.

Geen-, of beperkte toegang tot hulpverlening en detentiefasering

Als er al maatschappelijk werk in de gevangenis is, dan verloopt het contact vaak moeizaam door de taalbarrière en onbekendheid van de hulpverlener met de Nederlandse thuissituatie. Ook zaken als verlofregelingen, arbeid- en scholingstrajecten in de gevangenis zijn voor buitenlandse gedetineerden beperkt-, maar vaak ook in het geheel niet toegankelijk.

Geïsoleerde detentie

Doordat mensen ver van huis gedetineerd zijn, is er vaak weinig contact met het thuisfront. Hierdoor ontstaan extra problemen. Er kan niet of slecht overlegd worden over praktische zaken die geregeld moeten worden om de detentieschade beperkt te houden.

Wat doet Bureau Buitenland?

Wie in het buitenland wordt opgepakt op verdenking van een strafbaar feit, krijgt eerst bezoek van iemand van de Nederlandse ambassade. De ambassademedewerker overhandigt informatie over Bureau Buitenland. Met het invullen van een reclasseringsformulier legitimeert de gedetineerde de begeleiding van Bureau Buitenland. Anders dan het verplichte juridische kader van Reclassering Nederland werkt Bureau Buitenland dus op basis van vrijwilligheid.

Bureau Buitenland van Reclassering Nederland richt zich op het beïnvloeden van de kans op recidive en op het beperken van detentieschade. Op deze manier zorgt Bureau Buitenland er voor dat de achterstand van Nederlandse gedetineerden in Buitenlandse detentie in vergelijking met de positie van gedetineerden in Nederland zo beperkt mogelijk blijft.

Inventarisatie problematiek

De regiocoördinator van Bureau Buitenland informeert de gedetineerde en zijn contactpersonen in Nederland over procedures en de gang van zaken. Daarnaast krijgt de gedetineerde, indien mogelijk, bezoek van een vrijwilliger. Tijdens het voorarrest wil Bureau Buitenland de detentieschade zoveel mogelijk beperken door gericht informatie en advies te geven. Om dat te kunnen doen, wordt een inventarisatie gemaakt van de problemen van de gedetineerde. Daarbij kijken we naar moeilijkheden op het gebied van wonen, werk en opleiding, inkomen, schulden, geestelijke en lichamelijke gezondheid, verslavingsproblemen, sociale verbanden en het verleden met justitie.

Bevorderen van reflectie op gedrag

De gedetineerde krijgt regelmatig bezoek van een vrijwilliger van Bureau Buitenland. Tijdens deze bezoeken wordt hij of zij gestimuleerd om te reflecteren op het eigen gedrag en na te denken over de toekomst. De vrijwilliger maakt van elk bezoek een schriftelijk verslag voor Bureau Buitenland. Zo werkt Bureau Buitenland op een proactieve manier aan het bevorderen van de zelfredzaamheid van gedetineerden.

Vorbereiden op terugkeer naar Nederland

Na het uitzitten van een straf in het buitenland komt er een moment dat de gedetineerde terugkeert naar Nederland. Dat betekent dat er allerlei praktische zaken geregeld moeten worden. Waar gaat iemand wonen? Hoe komt iemand aan een inkomen? Hoe zit het met de gezondheid? Bureau Buitenland spoort gedetineerden aan informatie en advies in te winnen over alles wat zij moeten regelen als zij straks vrijkomen. Een aantal zaken moet snel geregeld worden. Daarom is het belangrijk dat gedetineerden al tijdens detentie goed nadenken over hun leven buiten de gevangenis.

Terugkeer

De gedetineerde in het buitenland kan op verschillende manieren terugkeren naar Nederland. (zie schema hieronder).

Via een WOTS

WOTS staat voor Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis. De WOTS geldt voor meer dan 60 landen in de wereld die het Verdrag Overbrenging Gevonniste Personen hebben getekend. Vanaf 1 november 2012 geldt de WOTS alleen voor landen buiten de Europese Unie (EU) en voor de EU-landen die de WETS (nog) niet hebben ingevoerd.

Er zijn twee procedures mogelijk bij strafoverdracht met de WOTS: omzetting en voortzetting van de straf. Omzetting betekent dat de straf wordt aangepast aan de straf die in Nederland zou zijn opgelegd. Tijdens een nieuwe rechtszitting in Nederland beoordeelt de rechter of de straf aangepast wordt. Bij voortzetting blijft de straf hetzelfde. Ook al is die straf hoger dan wat in Nederland gebruikelijk is.

Via een WETS

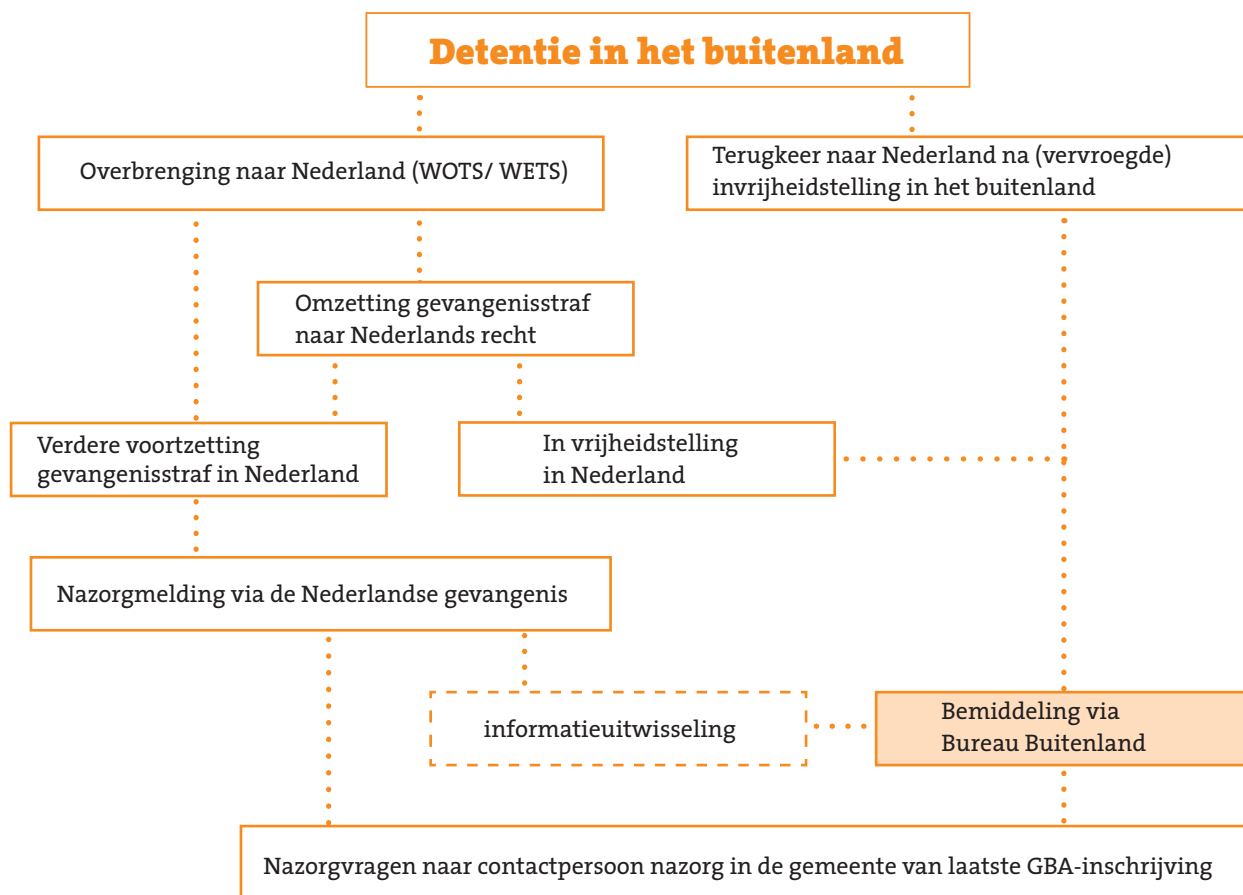
WETS staat voor Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties. In deze wet zijn twee Europese kaderbesluiten geïmplementeerd. Het EU-kaderbesluit 909 maakt de overdracht van gevangenisstraffen mogelijk. Het EU-kaderbesluit 974 maakt de overdracht van voorwaardelijke sancties mogelijk.

Vrijlating in het buitenland

Wanneer een gedetineerde op enig moment in het buitenland op vrije voeten wordt gesteld, zal hij/zij op eigen gelegenheid naar Nederland moeten terugkeren.

Nazorg na een buitenlandse detentie

Wanneer een gedetineerde na zijn straf terugkeert naar Nederland, zit het belangrijkste werk van Bureau Buitenland erop. Onze activiteiten beperken zich dan tot verwijzing en overdracht van informatie naar de gemeentelijke nazorg (en soms reguliere hulpverleningsinstanties) in Nederland. Dit doet Bureau Buitenland alleen als de gedetineerde daar toestemming

voor geeft.

Nazorginformatie voor de gemeentelijke nazorg wordt door Bureau Buitenland neergelegd in het 'Nazorgformulier'. Het nazorgformulier bevat de volgende informatie:

- **Basis-persoonsinformatie**
Personalia, laatste GBA-adresgegevens, burgerservicenummer; beroep/opleiding voorafgaand aan de detentie; inkomen voorafgaand aan de detentie;
- **Gegevens over de buitenlandse detentie**
Vonnis, detentiegeschiedenis, eventueel tijdens detentie gevolgde cursussen; andere relevante bijzonderheden. Een overzicht van de tijdens de buitenlandse detentie vergaarde informatie en ondernomen hulpinterventies op het gebied van huisvesting, werk-/inkomens, schulden, justitieproblematiek, relaties, gezondheid, verslaving.
- **Hulpvragen m.b.t. terugkeer in de Nederlandse samenleving.**

De casemanagers in de Nederlandse PI en de nazorgcoördinatoren van de gemeenten kunnen contact opnemen met de regiocoördinator van Bureau Buitenland om na te gaan of er nog relevante informatie beschikbaar is vanuit de buitenlandse detentie.

Contactgegevens

Bureau Buitenland
Postbus 136 NL
3500 AC Utrecht
Nederland

(t) +31(0)30 2879900 (tijdens kantoortijden)

(e) buitenland@reclassering.nl

